

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoE/35/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514202975
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8514202975.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zast.: Advocate s.r.o., AK so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: F. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX K., o vymoženie 981,55 Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 1Er 311/2014-29 zo dňa 21.12.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie podaným u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého domáhal vykonania exekúcie na vymoženie svojej pohľadávky voči povinnému o vymoženie sumy 981,55 Eur s prísl., na základe exekučného titulu rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., zo dňa 06.06.2013, sp. zn. SR XXXXX/XX.

3. Súd prvej inštancie posúdil predmetný právny vzťah medzi oprávneným a povinným, ktorý vznikol na základe zmluvy o úvere zo 26.05.2011, ako vzťah spotrebiteľský uzavretý medzi oprávneným ako dodávateľom a povinným ako spotrebiteľom.

4. Následne vo svojom rozhodnutí súd citoval § 44 ods. 2, § 243d ods. 1, 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“); § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní; § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka; a uviedol, že žiadosti o udelenie poverenia nemožno vyhovieť a to hlavne z dôvodu, že vyššie citované ustanovenia dávajú exekučnému súdu možnosť a povinnosť preskúmať exekučný titul.

5. Konštatoval skutočnosť, že uzavretá zmluva o úvere ako aj rozhodcovská zmluva sú formulárové zmluvy, ktorých obsah druhá strana nemá možnosť meniť, a ktoré oprávnený používa v rámci svojej podnikateľskej činnosti v prípadoch uzatvárania dohôd rovnakého druhu a neurčitého počtu. Napriek skutočnosti, že znenie rozhodcovskej zmluvy je upravené na samostatnom liste papiera, teda má formálne charakter rozhodcovskej zmluvy a netvorí súčasť formulárovej zmluvy o úvere, súd tuto rozhodcovskú zmluvu posúdil za neprijateľnú podmienku a za neplatnú, nakoľko nespĺňa podmienku individuálneho dojednanja. Rozhodcovská zmluva bola vopred pripravená oprávneným, teda povinný sa s ňou mohol oboznámiť pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť jej obsah.

6. Neplatná rozhodcovská zmluva nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci. Vo veci rozhodol orgán, ktorý na to nemal právomoc, ako základnú podmienku pre právoplatnosť a vykonateľnosť exekučného titulu. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

7. Uznesenie bolo vydané vyšším súdny úradníkom, pričom zákonný sudca podanému odvolaniu nevyhovelo postupom podľa § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku.

8. V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie v celom rozsahu oprávnený. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nesprávnu aplikáciu právneho predpisu. Exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril exekučný poriadok. Dôvodil, že súd nemôže preskúmať exekučný titul po materiálnej stránke ani preskúmať samotné rozhodcovské konanie. Postupom súdu dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní.

Oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. V danej veci súd konal nad rámec zákonných ustanovení. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

9. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v zmysle zásad podľa § 378, § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie oprávneného nie je odôvodnené.

10. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

11. Predovšetkým je potrebné konštatovať, že v zmysle § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd plne oprávnený vykonávať formálne, ako aj materiálne preskúmvanie exekučného titulu a podrobiť tento titul skúmaniu, či neprichádza do úvahy zastavenie exekučného konania z dôvodov, ktoré sú uvedené v § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, t.j. najmä či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Taktiež v zmysle § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, je zakotvené oprávnenie exekučného súdu zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa ods. 1 písm. b/ alebo c/.

12. Materiálne preskúmvanie exekučného titulu má v sebe aj oprávnenie preskúmať jednotlivé ustanovenia zmluvy, ktorú strany medzi sebou uzavreli a v tomto zmysle súd prvej inštancie správne konštatoval, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, ktorej ustanovenia spotrebiteľ nemohol osobitne dojednať, pričom exekučným titulom je rozhodnutie - rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s..

23. Vo vzťahu k námietkam ohľadom nemožnosti aplikácie § 52 až § 54 OZ odvolací súd poznamenáva, že aj napriek tomu, že až zákon č. 568/2007 Z. z. (novela Občianskeho zákonníka) upravil, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, ide o zmluvu spotrebiteľskú.

14. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Podľa ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

18. Podľa ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

19. Podľa ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

20. Podľa ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

21. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

22. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

23. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého dojednaná rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je preto aj tá, ktorá núti spotrebiteľa, aby sa všetky spory vzniknuté v budúcnosti z predmetnej zmluvy riešili v rozhodcovskom konaní pred konkrétne určeným rozhodcovským orgánom. Správnosť tohto názoru potvrdil aj zákonodarca, ktorý túto podmienku zaradil do novelizovaného znenia ust. § 53 ods. 4 pod písm. r) Občianskeho zákonníka účinného od 01.01.2008 novelou uskutočnenou zákonom č. 568/2007 Z. z.. Odvolací súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, avšak ak je spotrebiteľ nútený podrobiť sa v zmysle rozhodcovskej doložky rozhodnutiu vopred veriteľom určeného rozhodcovského súdu, nemožno hovoriť o individuálne dojednanej podmienke spotrebiteľskej zmluvy. Jedná sa o neprimeranú doložku a súd je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že spotrebiteľ nebude takouto doložkou viazaný.

24. Súd prvej inštancie správne uviedol, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia zmluvy) neplatná. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 55/2011 zo dňa 24.02.2011, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že „ak je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči

dobrym mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docieľenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ (veriteľ) ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi.“

25. Dojednanie rozhodcovskej doložky, v zmysle ktorej je na konanie zo zmluvy o úvere oprávnený len konkrétne určený rozhodcovský súd je v rozpore s právom na súdnu ochranu zaručeným Ústavou Slovenskej republiky. Posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky aj v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v pochybnostiach obsahu spotrebiteľských zmlúv sa aplikuje výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, čo je v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

26. Z obsahu spisu je nepochybné, že v danom prípade ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy a je nepochybné aj to, že v rozhodcovskej zmluve bola uvedená rozhodcovská doložka, podľa ktorej sa spory, ktoré vzniknú zo zmluvy budú riešené v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., resp. pred všeobecným súdom.

27. S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolá dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z § 19 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

28. Bez pochyb možno konštatovať, že obmedzenie možnosti spotrebiteľa brániť si svoje práva pred nezávislým súdom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide o podmienku, ktorú odvolací súd považuje za neprijateľnú, a preto neplatnú.

29. Ak teda dojednanie ukladajúce spotrebiteľovi povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu je pre jeho neprijateľnosť neplatné, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd totiž môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že majetkové spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred jediným rozhodcom. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.), akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

30. Krajský súd v Prešove vo vzťahu k neprimeraným sankciám len na zdôraznenie neprimeranosti úroku z omeškania ako odvolací súd zdôrazňuje, že úrok vo výške 91,25 % ročne nielenže odporuje dobrým mravom, ale je aj v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku.

31. Výška úroku z omeškania spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech dlžníka, navyše zabezpečenie zmenkou nebolo dohodnuté priamo v zmluve, ale vo Všeobecných obchodných podmienkach. V danom prípade išlo o predtlačené tlačivo a dlžník nemal možnosť ovplyvniť výšku tohto úroku. Dojednanie úroku z omeškania vo výške 91,25 % ročne považuje odvolací súd za absolútne neplatný.

32. Len na margo odvolací súd poukazuje na fakt, že k inštitútu dobrých mravov treba pristupovať ako k stáročia sa vyvíjajúcemu inštitútu, ktorý vo svojej bazálnej podstate však ostáva až na drobné výnimky plynúce z celkového spoločenského vývoja nemenný. Ak by sme aj pripustili, že zmluva by sa riadila obchodným právom, oprávnenému unikla existencia zásad poctivého obchodného styku, ktoré predstavujú v obchodnom práve také esenciálne princípy „dobrá“ ako dobré mravy v občianskoprávnej úprave.

33. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z § 387 ods. 1 C.s.p. uznesenie ako vecne správne potvrdil.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).